

N:o 12.

Af herr **N. Nilsson** i Skärhus, med förslag till ändrad lydelse af 58 och 63 §§ i lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet den 23 oktober 1891.

Genom nya väglagen af den 23 oktober 1891, som numera allmänt tillämpas i de flesta väghållningsdistrikt, har uppstått åtskilligt missnöje från deras sida, hvilka förut varit betungade med väghållningsskyldigheten, icke allenast för ökad besvär, utan äfven ökad kostnad. Att grundad anledning förefinnes, har erfarenheten redan visat, och att skäl till förändring ju förr dess bättre är nödvändig.

Alltså, min afsigt är att påvisa en nödig lagförändring i fråga om sättet för debitering och uppbörd af vägs-katten.

Hvad debitering, uppbörd, indrifning och redovisning beträffar, så stadgas i väglagens 63 §, att »Konungens befallningshafvande ombesörjer, på vägstyrelsens derom framställda begäran, att vägs-katten varder genom vederbörande i sammanhang med kronoskatterna debiterad, indrifven och redovisad, på sätt om landstingsmedel är föreskrifvet; egande Konungens befallningshafvande jemväl att förordna om afskrifning af sådana afgifter till vägkassan, som i anseende till bristande tillgång icke kunnat indrifvas.»

Såsom följd häraf framgår, att kronans uppbörds-män ega skyldighet leverera medlen i länets ränteri samtidigt med kronoskatterna och erhålla af desamma en provision af 3 procent. Skäl finnes således till förändring.

Inom flera väghållningsdistrikt har redan beslutats, att utdebitering och uppbörd skola ske kommunvis. Detta synes mig vara emot 63 § i väglagen, men det pekar på nödig ändring af lagen.

Skälen till förändring torde vara många, men ett bland de största är, att när större delen af vägs-katten skall användas till ersättning för vinterväghållningen, så är det svårt för en del af allmogen att vid tiden

för kronouppbördsstämorna äfven skaffa och inbetala dessa stora belopp, vägs-katten inberäknad, hvilken först efter flera månader derefter af dem fås åter, och då med frändragning af 3 procent af desamma, som erlagts till statens förut så rikligen aflönade tjenstemän.

Ett annat skäl är, att nu gällande bestämmelser medföra obehöfliga besvär samt risk för vägstyrelserna jemte onödiga kostnader för väghållningsdistrikten genom de uppburna medlens insättande i landtränterierna och vägstyrelsernas i anledning deraf uppkommande skyldighet att efter Konungens befallningshafvandes utanordning der utqvittera dem.

Då nu afståndet är synnerligen olika på olika orter, kunna kostnaderna på somliga ställen bli rätt stora. Vägstyrelserna hafva att välja emellan en för väghållningsdistriktet dyr resa eller stå risken genom anlåtande af kommissionär. Nyttan här af synes mig synnerligen tvifvelaktig.

Hvarje härad utgör numera, genom stadgandet i väglagen, en gemensamhet för sig sjelf, och på många ställen inom landet utgöres detta af en enda kommun. Under alla förhållanden framgår, att debitering och uppbörd af vägs-katten kan uppdragas åt kommunalnämnd. Erfarenheten har visat, att debitering och uppbörd af kommunalutskylderna kunnat försiggå utan nämnvärda olägenheter samt utan statens myndigheters medverkan, och då är det klart, att vägs-katten, hvars uppbärande blir mycket enklare, kan anförtros åt kommunalnämnderna. Det enda, som kan tillkomma statens embets- och tjenstemän är att förhjelpa kommunalnämnderna till utfående af de medel, som icke godvilligt vid uppbördsstämman inbetalts, på sätt som stadgadt är för resterande kommunalutskylders in-drifning.

Genomförandet af detta mitt förslag, att vägs-kattens debitering och uppbörd öfverflyttas från häradsskrifvare och kronofogde till socknarnes kommunalnämnder, skall säkert mottagas med tillfredsställelse.

Kommunalordförandena hafva af Kongl. Maj:ts befallningshafvande förständigats att uppgöra vägfyrktalslängderna till ledning vid val m. m. Således äro dessa skyldiga att förut ega kännedom om debiteringsgrunden. Alla, som deltaga i väghållningsbesväret, hafva äfven åliggande att betala kommunalutskylder, hvadan det icke kan bli fråga om flera betalande. Den enda ökning, som bör förekomma, är, att debiteringslängden ökas med tvenne kolumner, den ena för vägfyrktalet och den andra för vägs-katten.

Derjemte bör ej lemnas opåaktadt, att hvarje kommun då gerna ökade åt sin kommunalnämnd ersättningen för skrifmaterialier, och ändå skulle kommunen hafva icke obetydlig vinst, om detta mitt ändringsförslag kan genomdrivas.

Afskrifning af sådana afgifter till vägkassan, som i anseende till bristande tillgång icke kunna indrifvas, böra, enligt mitt förmenande, de väghållningsskyldige tillkomma.

På grund af hvad jag sålunda anfört, vågar jag vördsamt föreslå,

det Riksdagen beslutar,
att §§ 58 och 63 i väglagen den 23 oktober 1891
erhålla följande förändrade lydelse:

§ 58.

De väghållningsskyldige skola vid sammanträde, hvar till vägstyrelsen, så snart ske kan, utfärda kallelse, själfva eller genom ombud pröfva och fastställa inkomst- och utgiftsstaten för vägkassan och i sammanhang dermed äfven det belopp, med undvikande af bråktal, hvilket skall såsom vägskatt uttaxeras på de till utgörande deraf skyldige.

Vid samma tillfälle ega de väghållningsskyldige att bestämma, om vägskattens debitering och uppbörd skall verkställas genom statens uppbördsmän i enlighet med hvad § 63 stadgar eller på annat sätt, som af de väghållningsskyldige anses lämpligare.

Röstvärdet vid omröstningar i dessa afseenden beräknas efter vägfyrktalet.

§ 63.

I det fall att de väghållningsskyldige, enligt föreskriften i § 58, icke beslutat annat sätt, skall Konungens befallningshafvande, på vägstyrelsens derom framställda begäran, ombesörja, att vägskatten varder genom vederbörande kronoppbördsmän i sammanhang med kronoskatterna debiterad, indrifven och redovisad, på sätt om landstingsmedel är föreskrifvet.

Hafva de väghållningsskyldige bestämt, att vägskattens debitering, uppbörd och redovisning skall verkställas genom vägstyrelsen eller socknevis genom kommu-

nalnämnderna, på sätt och emot ersättning, hvarom öfverenskommelse träffats, så tillkommer det dessa samma rätt i fråga om resters indrifning, som är åt kommunalnämnd för kommunalutskylder stadgad.

Der uppbörden verkställes genom statens uppboridsmän, eger Konungens befallningshafvande och i annat fall de väghållningsskyldige att förordna om afskrifning af sådana afgifter till vägkassan, som i anseende till bristande tillgång icke kunnat indrifvas.

Om remiss till lagutskottet anhålles, samt att utskottet vidtager de förändringar i förslaget, som anses nödiga.

Stockholm den 21 januari 1896.

Nils Nilsson.
